REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana

Zadeva: 0700-7/2022/20
Datum: 19. 7. 2022

Zagovornik načela enakosti skladno z 21. členom v povezavi s 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZVarD) in skladno s prvim odstavkom 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljevanju: ZUP) v zadevi ugotavljanja diskriminacije zoper konkretno srednjo šolo izdaja po uradni dolžnosti naslednjo

ODLOČBO

1. Srednja šola **je kršila** prepoved diskriminacije iz 4. člena ZVarD v povezavi z drugim odstavkom 28. člena ZDR-1 na način neposredne diskriminacije po prvem odstavku 6. člena ZVarD, ko je predstavnica ministrstva kot ena od članic sveta šole kandidatki v okviru njene predstavitve v postopku izbire novega ravnatelja šole zastavila vprašanje, ali načrtuje še kakšnega otroka.

2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV

I. Pobuda za obravnavo diskriminacije

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je dne 9. 2. 2022 prejel dopis Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport (v nadaljevanju: IRSŠŠ), s katerim je ta Zagovornika obvestil o opravljenem inšpekcijskem nadzoru izvedenega postopka imenovanja novega ravnatelja konkretne srednje šole (v nadaljevanju: šola), ki se je zaključil dne 4. 8. 2020. Dne 3. 8. 2021 je IRSŠŠ prejel prijavo osebe, ki je bila ena od kandidatov (v nadaljevanju: kandidatka), z dne 27. 7. 2021, na podlagi katere je opravil inšpekcijski nadzor. V njem ni ugotovil takšnih kršitev določb šolske zakonodaje, ki bi bistveno vplivale na zakonitost postopka izbire oz. imenovanja novega ravnatelja šole. Svoje ugotovitve pa je IRSŠŠ posredoval Zagovorniku v nadaljnjo proučitev glede možne diskriminacije.

Zagovornik je proučil prijavo kandidatke in obvestilo IRSŠŠ z vidika vprašanja možne diskriminacije. Iz dokumentacije je razvidno, da je šlo za dogodek, ki se je pripetil v okviru predstavitve kandidatov za ravnatelja šole dne 3. 6. 2020. Takrat je kandidatka kot edina izmed treh kandidatov prejela s strani ene od članic Svet zavoda šole (v nadaljevanju: svet šole), predstavnice Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju: ministrstvo), vprašanje, ali načrtuje še kakšnega otroka. V tistem času je bila kandidatka še na porodniškem dopustu. Na vprašanje ni odgovorila, je pa članico sveta šole opozorila na nedopustnost takšnega vprašanja. Drugima dvema kandidatoma za ravnatelja oz. ravnateljico šole, tj. konkretni kandidatki in konkretnemu kandidatu, vprašanje o morebitnem načrtovanju družine ni bilo zastavljeno. Slednji je bil potem izbran za ravnatelja. V opravljenem inšpekcijskem

nadzoru je IRSŠŠ pridobil pojasnila s strani več oseb (kar je posredoval tudi Zagovorniku v omenjenem dopisu): konkretna učiteljica in namestnica predsednice sveta šole v predhodnem mandatu sta potrdili, da je bilo kandidatki zastavljeno vprašanje o načrtovanju otrok in da je sama opozorila na njegovo neprimernost, konkretni kandidat pa je potrdil, da sam ni prejel nobenega osebnega vprašanja.

II. Pravne podlage ugotavljanja diskriminacije (ZVarD)

Zagovornik ugotavlja dejansko stanje glede možnega obstoja diskriminacije v konkretni zadevi na podlagi z njo povezanih razpoložljivih podatkov ter ključnih določil Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD). Sam postopek pred Zagovornikom urejajo členi ZVarD od 33. do 37. (5. poglavje ZVarD) ter 40. člen. Za vsa vprašanja postopka, ki niso urejena z ZVarD, pa Zagovornik skladno z drugim odstavkom 3. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) subsidiarno uporabi slednjega.

34. člen ZVarD določa, da Zagovornik lahko začne obravnavo diskriminacije po uradni dolžnosti, če je o obstoju diskriminacije seznanjen na podlagi anonimnega predloga, predloga tretje osebe ali na drug način. Pri tem mora Zagovornik za obravnavo po uradni dolžnosti pridobiti soglasje diskriminirane osebe, razen če te ni mogoče določiti ali je diskriminirana (večja) skupina oseb ali gre za primer, ki je splošno pomemben za varstvo pred diskriminacijo, kar Zagovornik oceni za vsak primer posebej. Diskriminirana oseba, ki ni predlagateljica, pa ima pravico udeleževati se postopka pri Zagovorniku.

Diskriminacija je v 4. členu ZVarD opredeljena kot vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Diskriminacija zaradi katere koli osebne okoliščine je prepovedana.

Med osebne okoliščine, skladno s 1. členom ZVarD, štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katerakoli druga osebna okoliščina. Gre za prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto, ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka. Skladno s tem med druge osebne okoliščine štejejo tudi nosečnost in starševstvo (očetovstvo ali materinstvo) oz. družinsko stanje. Slednje je kot osebna okoliščina v okviru prepovedi diskriminacije sicer izrecno navedeno v prvem odstavku 6. člena Zakona o delovnih razmerjih[1] (v nadaljevanju: ZDR-1).

Diskriminacija se lahko dogaja na različnih področjih družbenega življenja, med drugim tudi na področju pogojev za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica, vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlovanja, ne glede na vrsto dejavnosti in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem (po prvi alineji prvega odstavka 2. člena ZVarD).

Po ZVarD obstaja več oblik diskriminacije, od katerih sta osnovni neposredna in posredna. Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb (prvi odstavek 6. člena). Posredna diskriminacija pa obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z

[1] Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A in 202/21 – odl. US

določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna (drugi odstavek 6. člena). Poleg teh dveh oblik ZVarD opredeljuje tudi druge oblike diskriminacije (7. člen, natančneje od 8. do 11. člena): nadlegovanje (tudi spolno), navodila za diskriminacijo, pozivanje k diskriminaciji, viktimizacija. V primerih večkratne, množične, dolgotrajne oz. ponavljajoče se ali pa diskriminacije, ki bi lahko vsebovala težko popravljive posledice za diskriminirano osebo, ZVarD prepoznava hujše oblike diskriminacije (12. člen).

Obstajajo tudi izjeme od prepovedi (neposredne) diskriminacije, kakor to določa 13. člen ZVarD. Po splošnem določilu neenako obravnavanje zaradi določene osebne okoliščine ne pomeni diskriminacije, če takšno različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna (prvi odstavek 13. člena).

Za sam postopek ugotavljanja diskriminacije pri Zagovorniku velja po 40. členu ZVarD obrnjeno dokazno breme. To pomeni, da mora (domnevni) kršitelj, kadar (domnevno) diskriminirana oseba s svojimi izjavami, navedbami in dokumenti ter drugimi dokazili izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno (v skladu z ZVarD). Breme dokazovanja se torej takrat, ko domnevno diskriminirana oseba izpolni svoje t. i. trditveno breme, prevali na domnevnega kršitelja.

III. Uvedba postopka po uradni dolžnosti in ugotavljanje dejanskega stanja

Zagovornik je začetno preveril, ali so bili v primeru kandidatke kot domnevne žrtve izpolnjeni bistveni elementi možne diskriminacije. Kot domnevnega kršitelja prepovedi diskriminacije je Zagovornik štel šolo, saj je svet šole kot organ šole v postopku izbire novega ravnatelja oz. ravnateljice šole nastopal v vlogi šole kot delodajalca. Kot področje družbenega življenja, na katerem se je lahko zgodila diskriminacija, je Zagovornik upošteval področje zaposlovanja in dela. Kot osebno okoliščino, zaradi katere je bila kandidatka lahko diskriminirana, je Zagovornik štel njeno starševstvo (oz. materinstvo). Kot obliko možne diskriminacije pa je bilo prepoznati neposredno diskriminacijo.

Pri tem je Zagovornik upošteval, da zastavitev vprašanja o načrtovanju družine – v obravnavanem primeru vprašanje, ali načrtuje oz. namerava imeti kandidatka še kaj otrok – delodajalcu izrecno prepoveduje določba drugega odstavka 28. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1). Po njej delodajalec pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi (k čemur je treba v širšem smislu šteti tudi postopek samega izbora kandidatov za zaposlitev) ne sme od kandidata zahtevati podatkov o družinskem oziroma zakonskem stanu, o nosečnosti, o načrtovanju družine oziroma drugih podatkov, če niso v neposredni zvezi z delovnim razmerjem. V Predlogu zakona o delovnih razmerjih (EVA 2010-2611-0064 z dne 15. 10. 2012) je v obrazložitvi k 28. členu med drugim izrecno navedeno: »V postopku izbire zakon opredeljuje delodajalčevo možnost, da zahteva kandidatova dokazila o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dela, pri čemer je določena prepoved delodajalcu, da postavlja dodatne pogoje oziroma vprašanja pri zaposlovanju kandidatov predvsem v smislu varstva starševstva. Delodajalec ne sme postavljati kandidatu vprašanj, ki niso v neposredni zvezi z delovnim razmerjem. Poleg varovanja pravic do zasebnosti zakon v istem členu določa še dve posebni prepovedi delodajalcu v zvezi s sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi. Delodajalec ne sme pogojevati sklenitve pogodbe o zaposlitvi s tem, da bi delavki prepovedal nosečnost ali da bi se z njo dogovarjal o odlogu materinstva.«[2]

[2] Dostopno na: http://vrs-3.vlada.si/MANDAT12/VLADNAGRADIVA.NSF/18a6b9887c33a0bdc12570e 50034eb54/f9bcf60f36a976aac1257a98004fed81/$FILE/Predlog_ZDR.pdf; str. 127.

Zagovornik je dne 8. 3. 2022 v primeru kandidatke skladno s 34. členom ZVarD uvedel postopek ugotavljanja diskriminacije po uradni dolžnosti, saj pri njem sama kandidatka kot domnevno diskriminirana oseba ni vložila vloge za obravnavo, temveč je Zagovornik za domnevno diskriminacijo izvedel v okviru obvestila, ki ga je prejel s strani IRSŠŠ (skupaj s posredovano dokumentacijo). Dne 21. 3. 2022 je Zagovornik na podlagi predhodnega zaprosila prejel izrecno soglasje kandidatke kot domnevne žrtve diskriminacije za vodenje tega postopka ter njeno izraženo željo, da se postopka pri Zagovorniku udeležuje, do česar je bila upravičena na podlagi tretjega odstavka 34. člena ZVarD. Že pred tem pa je Zagovornik ocenil, da gre za primer, ki je splošno pomemben za varstvo pred diskriminacijo.

Postopek ugotavljanja diskriminacije je Zagovornik vodil na način, ki po 9. in 146. členu ZUP omogoča obema strankama v postopku, tj**.** domnevni žrtvi in domnevnemu kršitelju, da se tekom postopka izjavita o vseh navedbah nasprotne strani. Stranki lahko podajata svoje navedbe, opredelitve, izjasnitve in dokaze v zvezi z zadevo postopka. Obenem je Zagovornik upošteval načelo obrnjenega dokaznega bremena po 40. členu ZVarD, ki v tem posebnem ugotovitvenem postopku določa različna položaja obeh strank. To pomeni, da je morala domnevna žrtev izkazati dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila v obravnavanem primeru kršena prepoved diskriminacije. Domnevni kršitelj pa je moral dokazovati, da te prepovedi ni kršil, oz. da je bilo neenako obravnavanje dopustno v skladu z ZVarD. Pri tem je Zagovornik skladno z določbo 10. člena ZUP presodil, katera dejstva, ki so bila pomembna za odločbo, je šteti za dokazana – na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka.

Zagovornik je dne 24. 3. 2022 na svet šole naslovil svoje zaprosilo za posredovanje podatkov (dopis št. 0700-7/2022/7), v katerem je predstavil predmet obravnave, pravne podlage za postopek ugotavljanja diskriminacije v obravnavanem primeru (relevantne določbe ZVarD in ZDR-1) ter svoje začetne ugotovitve. Svet šole je Zagovornik zaprosil, da se do njih opredeli. Poleg tega je svetu šole zastavil še konkretna vprašanja: o poznavanju prepovedi iz 28. člena ZDR-1, o razlogih za postavitev prepovedanega vprašanja kandidatki ter o možnih ukrepih za upoštevanje prepovedi. Ta dopis je Zagovornik v vednost posredoval tudi kandidatki.

Dne 8. 4. 2022 je Zagovornik prejel dopis sveta šole, v katerem je ta (oz. zanj njegova predsednica) pojasnjeval okoliščine zastavitve prepovedanega vprašanja kandidatki ter navedel, da sámo vprašanje in dejstvo, da nanj kandidatka ni odgovorila, ni vplivalo na izbor kandidata za ravnatelja šole. Svet šole je potrdil, da je bilo vprašanje o načrtovanju otrok zastavljeno le obravnavani kandidatki oz. da takšnega vprašanja preostala dva kandidata nista prejela. O sami zastavitvi tega vprašanja pa je svet šole navedel, da ga je predstavnica ministrstva zastavila kandidatki v kontekstu njene predstavitve, v kateri je kandidatka pokazala tudi fotografijo svojega sina. Svet šole je navedel, da je kandidatka ob tem članom sveta in ostalim, ki so spremljali njeno predstavitev preko spleta (zaradi ukrepov, povezanih s preprečevanjem širjenja nalezljive bolezni covid-19), pojasnila, da jo je otrok spremenil, zmehčal, da je postala bolj potrpežljiva, strpna in razumevajoča. Svet šole je sklepal, da je bilo kandidatki pomembno izkušnjo z otrokom predstaviti njegovim članom. Vprašanje predstavnice ministrstva pa naj ne bi bilo zastavljeno v kontekstu nedopustnih vprašanj, temveč naj bi tej zastavitvi botroval bolj oseben odnos, ki naj bi ga tedaj kandidatka še imela s člani sveta kot tedanja ravnateljica šole. Svet šole je navedel, da je kandidatka sama kljub samoiniciativnemu izpostavljanju svojega materinstva opozorila predstavnico ministrstva na neprimernost zastavljenega vprašanja ter da nanj ni odgovorila. Na podlagi tega njenega jasnega opozorila se tako s strani prisotnih članov svet šole kakor tudi s strani ostalih udeležencev na predstavitvi (predstavnikov pristojnih organov) ni več zastavljalo nobenih vprašanj v zvezi s starševstvom. Svet šole je navedel tudi vse osebe, ki so bile prisotne na predstavitvah kandidatov in bi lahko potrdile njegova pojasnila (skupaj 36). Na koncu dopisa je svet šole še navedel, da se njegovi člani zavedajo nedopustnosti zastavljanja »tovrstnih vprašanj« (v zvezi s starševstvom kandidatov oz. o načrtovanju družine) in da »bodo v bodoče bolj pazljivi, da se tovrstna vprašanja ne bodo zastavljala, ne glede na to, če bo posamezni

kandidat to sam izpostavil v okviru kandidacijskega postopka in če bodo odnosi s kandidatom na bolj osebni ravni.«

Zagovornik je dne 19. 4. 2022 kandidatki posredoval dopis sveta šole z dne 8. 4. 2022 in jo v svojem dopisu (št. 0700-7/2022/11) zaprosil, da se izjasni o navedbah sveta šole in o dotedanjih ugotovitev Zagovornika. Zagovornik je še pojasnil, da ne namerava kot predlaganih prič zaslišati članov sveta šole (11) in predstavnikov organov (25), prisotnih na predstavitvah kandidatov, saj je ocenil, da to ni potrebno, ker se v postopku ugotavljanja diskriminacije v obravnavanem primeru osredotoča zgolj na dejstvo zastavitve prepovedanega vprašanja, ne pa na celoten postopek izbire novega ravnatelja oz. ravnateljice šole. Zagovornik namreč ni postavil pod vprašaj izsledkov IRSŠŠ glede celotnega postopka izbire novega ravnatelja šole. Za predmet obravnave diskriminacije v primeru kandidatke je bilo ključno predvsem to, da je svet šole potrdil dejstvo, da je bilo kandidatki prepovedano vprašanje dejansko zastavljeno. Ob tem pa je Zagovornik preverjal še okoliščine zastavitve vprašanja. S tem v zvezi je Zagovornik v svojem dopisu kandidatki slednji zastavil še konkretna vprašanja: s katerim namenom je v svoji predstavitvi uporabila sliko svojega sina in ji dodala svoj poseben komentar – ali je šlo v tem primeru za težnjo poudariti pozitiven vpliv njenega starševstva (materinstva) na njeno delo ali pa je želela nakazati iztočnico za bolj oseben oz. neformalen pogovor s člani sveta šole, ki bi lahko vključeval tudi bolj osebna oz. neformalna vprašanja z njihove strani; kako je sama razumela kontekst zastavljenega vprašanja o načrtovanju otrok – v okviru formalnosti postopka obravnave njene kandidature za mesto ravnateljice šole ali kot neformalno vprašanje predstavnice ministrstva, s katero naj bi imela tudi bolj oseben odnos. Ta dopis je Zagovornik v vednost posredoval tudi svetu šole.

Dne 29. 4. 2022 je Zagovornik prejel elektronski dopis kandidatke, v katerem je odgovorila na zastavljena vprašanja ter se tako izjasnila o navedbah sveta šola. Kandidatka je pojasnila, da je sliko sina dodala v svoji predstavitvi izključno iz razloga, ker je bila v času kandidature na porodniškem dopustu. Ker je bila še del kolektiva, je želela to podeliti z zaposlenimi, kakor je sicer pogosta praksa na šoli, da se takšni pomembni dogodki podelijo s sodelavkami in sodelavci. Ob tem pa je poudarila, da to dejstvo v nobenem primeru ne »odpira debate« o načrtovanju otrok, ki je povsem druga tema. Izpostavila je svoj komentar k fotografiji sina, tj. da je tedaj še poglobila spoštovanje do otrok, kar se ji je zdelo za nekoga, ki je zaposlen v šolstvu, pomemben aspekt. Dodala je še, da ji je takratna predsednica sveta, ko je bila sama kot ravnateljica še prisotna na delu, večkrat očitala, da ne razume stvari, ker nima otrok. Kandidatka je navedla, da s sliko sina ni želela nakazati iztočnice za bolj osebna in neformalna vprašanja s strani sveta šole, saj tudi ni nagovarjala le njih, temveč vse zaposlene, dijake in starše. Pričakovala je vprašanje strokovne narave in iz vsebine (njenega) programa. Dodala je, da je bila sama na nekaj predstavitvah kandidatov za ravnatelja in da jih večina omeni ali imajo otroke, vendar pa da to še nikoli ni vodilo v vprašanje, ki je bilo zastavljeno njej. Navedla je, da jo je vprašanje o načrtovanju otrok šokiralo in izredno prizadelo (kot je napisala tudi v prijavi na IRSŠŠ). Ob tem je pojasnila, da z gospo, ki ji je zastavila to vprašanje (predstavnico ministrstva), nista imeli nobenega (drugega) odnosa, razen poslovnega. Videli sta se le ob sejah sveta šole in še to le nekajkrat, saj omenjena članica sveta ni bila vedno prisotna, sama kandidatka pa je bila potem odsotna zaradi porodniškega dopusta. Kandidatka je navedla, da jo je zato vprašanje še toliko bolj šokiralo in da še danes ne razume, zakaj ji je bilo zastavljeno.

Dne 29. 4. 2022 je Zagovornik prejel tudi drugi dopis sveta šole (z dne 26. 4. 2022), v katerem se je ta odzval na Zagovornikov dopis kandidatki (št. 0700-7/2022/11 z dne 19. 4. 2022), ki ga je svet šole prejel v vednost. Svet šole (oz. zanj njegova predsednica) je izrazil kritiko postopka pri Zagovorniku glede ugotavljanja dejanskega stanja – kot neutemeljeno je označil Zagovornikovo namero, da ne zasliši predlaganih prič. Pri tem je svet šole navedel, da priče, ki so bile prisotne pri dogodku zastavitve spornega vprašanja pri predstavitvi kandidatke, niso bile predlagane zgolj v smislu pojasnjevanja poteka postopka imenovanja novega ravnatelja šole, temveč predvsem v ožjem kontekstu, tj. v povezavi z ravnanji same kandidatke na njeni predstavitvi neposredno pred zastavitvijo spornega vprašanja in ob zastavitvi tega vprašanja.

Poleg tega so bile priče predlagane tudi v delu, ko se je na naslednjih sejah sveta šole obravnavalo vlogo kandidatke za ravnateljico. Ob tem je svet šole poudaril dejstvo, da se na teh sejah nikdar ni niti izrecno niti implicitno izpostavljajo okoliščine starševstva kandidatke oz. se o njenem načrtovanju družine ni razpravljalo. Na tej podlagi je svet šoli zatrdil, da ni prišlo do diskriminatorne obravnave kandidatke. Poleg tega je svet šole očital Zagovorniku, da je kandidatki zastavil nedovoljeno sugestivna vprašanja o okoliščinah zastavitve spornega oz. prepovedanega vprašanja na njeni predstavitvi – v smislu nakazovanja zgolj dveh možnih odgovorov. Vsled vsega navedenega je svet šole izrazil vztrajanje v prepričanju, da bi moral Zagovornik zaslišati vse priče, ki so bile navzoče ob zastavitvi spornega vprašanja, tudi samo predstavnico ministrstva, ki je to vprašanje zastavila. V nasprotnem primeru naj Zagovornik ne bi pravilno ugotovil dejanskega stanja. Tako naj bi svetu šole kot kandidatki nasprotni stranki v postopku ugotavljanja diskriminacije zgolj navidezno omogočil koriščenje ustavno zagotovljene pravice do izjave stranke.[3] Dejansko naj bi bila ta v celoti izvotljena, saj da se *de facto* ne bo presojalo argumentov in izvedlo dokazov sveta šole. Slednje pa je ključno z ozirom na obrnjeno dokazno breme po 40. členu ZVarD in šestem odstavku 6. člena ZDR-1. Svet šole je Zagovorniku očital, da je že v naprej sprejel (končno) odločitev v tej zadevi. Na to naj bi nakazovala Zagovornikova navedba v dopisu št. 0700-7/2022/11 z dne 19. 4. 2022, da je ključno, da je svet šole potrdil dejstvo, da je bilo kandidatki prepovedano vprašanje dejansko zastavljeno, in ob tem dodatek, da je vprašljivo navajanje dejanskega konteksta te zastavitve s strani sveta šole. Enako naj bi vnaprejšnjo odločitev Zagovornika nakazoval njegov način zastavitve vprašanj kandidatki. Svet šole je ob tem izpostavil 8. člen ZUP (načelo materialne resnice), ki določa, da je treba za namen ugotovitve resničnega dejanskega stanja ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo.

*

Dne 23. 5. 2022 je Zagovornik svetu šole posredoval svoje ugotovitve v izjasnitev pred odločitvijo (dopis št. 0700-7/2022/16). Ta dopis je v vednost posredoval tudi kandidatki. V njem je Zagovornik najprej predstavil dotedanji potek postopka ugotavljanja diskriminacije v primeru kandidatke. Nadalje je predstavil dejstva, ki jih je štel za dokazana ter svoje ugotovitve pred končno odločitvijo. Ta dejstva in ugotovitve Zagovornik predstavlja v nadaljevanju obrazložitve odločbe.

Pri vodenju postopka je Zagovornik vsekakor upošteval določbo 8. člena ZUP glede ugotavljanju dejanskega stanja v zvezi z okoliščinami, v katerih je bilo kandidatki na njeni predstavitvi dne 3. 6. 2020 s strani predstavnice ministrstva zastavljeno vprašanje, ki je po drugem odstavku 28. člena ZDR-1 prepovedano. Ob tem je pri ugotavljanju resničnosti dejanskega stanja glede teh okoliščin štel kot ključne odgovore kandidatke na Zagovornikova vprašanja (v dopisu št. 0700-7/2022/11). Vsebina teh vprašanj pa je bistveno izhajala iz predhodnih navedb sveta šole (v dopisu Zagovorniku z dne 8. 4. 2022), o katerih se je kandidatka s svojimi odgovori izjasnila. Po prejetih odgovorih tako sveta šola kot kandidatke je Zagovornik štel kontekst zastavitve prepovedanega vprašanja kandidatki za razjasnjen. Zato je ocenil, da dodatno zaslišanje prič ni potrebno, saj ne bi v ničemer pripomoglo k ugotavljanju, ali je bilo vprašanje na predstavitvi kandidatke zastavljeno ali ne.

Pri ugotavljanju dejanskega stanja v zadevi obravnavanega primera je Zagovornik štel kot dokazana naslednja dejstva, ki so bila pomembna za Zagovornikovo končno odločitev:

- Kandidatki je dne 3. 6. 2020 predstavnica ministrstva, ki je bila ena od članic sveta šole, zastavila vprašanje, ali načrtuje še kakšnega otroka.

[3] Ni sicer povsem jasno, kakšna/katera »ustavna pravica do izjave stranke« je s tem mišljena. Dejstvo pa je, da 22. člen Ustave Republike Slovenije določa da je vsakomur zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih.

- Vprašanje je bilo zastavljeno v okviru predstavitve kandidatke za novega ravnatelja oz. ravnateljice šole.

- Kandidatkina predstavitev je vsebovala tudi sliko njenega sina in njen komentar ob tej sliki.

- Kot takratna ravnateljica šole, ki je bila na porodniškem dopustu, je želela s sodelavci in sodelavkami podeliti dejstvo svojega materinstva. V komentarju k sliki sina pa je bil bistven njen poudarek, da je takrat (ko je tudi sama dobila otroka in pričela skrbeti zanj) še poglobila spoštovanje do otrok. To pa ji predstavlja pomemben aspekt za nekoga, ki je zaposlen v šolstvu.

- Svet šole je izrazil razumevanje, da je bilo kandidatki pomembno svojo izkušnjo z otrokom predstaviti njegovim članom. Kot je pojasnila kandidatka, jo je otrok spremenil, zmehčal, da je postala bolj potrpežljiva, strpna in razumevajoča.

- Predstavitev izkušnje z otrokom je bil integralni del kandidatkine predstavitve sebe kot kompetentne osebe za novo/nadaljnjo ravnateljico šole.

- Kandidatka je takoj po zastavitvi vprašanja o načrtovanju še kakšnega otroka opozorila predstavnico ministrstva na njegovo nedopustnost.

- Vprašanje o načrtovanju otrok ni bilo več zastavljeno ne kandidatki ne kateremu od preostalih dveh kandidatov za novega ravnatelja oz. ravnateljico šole. Zastavitev tega vprašanja, dejstvo, da kandidatka nanj ni odgovorila, vprašanje samo in vsebina oz. osebna okoliščina, na katero se je vprašanje nanašalo, tj. starševstvo (materinstvo) kandidatke, pa v postopku izbire novega ravnatelja šole na to izbiro ni vplivalo.

Ne kandidatka ne svet šole nista navedla, da bi predstavnica ministrstva ali kateri drug član oz. članica sveta šole kakorkoli oporekala temu, da je zastavitev prepovedanega vprašanja nedopustna, na kar je opozorila kandidatka takoj po njegovi zastavitvi. Prav tako ne kandidatka ne svet šole nista navedla, da bi takrat predstavnica ministrstva ali kdorkoli drug član sveta kandidatki pojasnil, da je bilo vprašanje mišljeno neformalno oz. v kontekstu bolj osebnih odnosov. V tem smislu je svet šole skušal predstaviti okoliščine zastavitve prepovedanega vprašanja šele v svojem dopisu Zagovorniku z dne 8. 4. 2022. Vendar pojasnila sveta šole ne morejo izključiti njegove odgovornosti zaradi zastavitve prepovedanega vprašanja. Dejstvo je, da je bilo vprašanje zastavljeno, pri čemer je nepomembno, zakaj je bilo zastavljeno. Zakon (ZDR-1) ne predvideva položaja, v katerem bi bilo zastavitev vprašanja kandidatki za zaposlitev mogoče upravičiti s kakršnimi koli okoliščinami primera, ki bi izkazovale njegovo neformalnost. Da so se prisotni tega zavedali, je razvidno iz dejstva, da to oz. takšno vprašanje na predstavitvah kandidatov ni bilo več zastavljeno. Poleg tega je pomenljiva navedba v izjavi (z dne 15. 9. 2020) ene od učiteljic, ki so bile prisotne na predstavitvi kandidatke, da je večina prisotnih ob zastavitvi prepovedanega vprašanja odreagirala z ogorčenjem. Učiteljičina izjava je del dokumentacije v kandidatkini prijavi na IRSŠŠ (ki jo je slednji ob svojem dopisu posredoval Zagovorniku).

Zagovornik ob tem pojasnjuje, da je potrebno upoštevati, da v času predstavitve kandidatov za zaposlitev vprašanja, ki jih kandidatom zastavi delodajalec, dejansko sploh ne morejo biti povsem neformalna. Edina možnost bi bila, da se neformalna vprašanja kot takšna ob svoji zastavitvi izrecno izpostavijo oz. se v primeru nesporazuma kot takšna izrecno pojasnijo (ob primernem opravičilu kandidatu oz. kandidatki). A tudi v teh primerih gre razumeti, da so zaradi posebne občutljivosti v povezavi z osebnimi okoliščinami kandidata oz. kandidatke takšna vprašanja, kakršno je bilo zastavljeno kandidatki, dejansko neprimerna oz. nedopustna. Delodajalcu namreč lahko omogočijo odločanje o zaposlitvi kandidata oz. kandidatke glede na njeno načrtovanje družine in druge osebne okoliščine. Prav zato so z namenom varovanja

zasebnosti kandidatov po drugem odstavku 28. člena ZDR-1 takšna vprašanja tudi prepovedana.

Zagovornik je tako štel, da vprašanje predstavnice ministrstva kandidatki, ali načrtuje še kakšnega otroka, ni bilo zastavljeno kot neformalno v bolj osebnem pogovoru s kandidatko, temveč kot eno od formalnih vprašanj, ki so bila kandidatki zastavljena v okviru njene predstavitve v postopku izbire novega ravnatelja oz. ravnateljice šole.

IV. Zagovornikove ugotovitve

Zagovornik je v predmetni zadevi prvenstveno uporabljal določbe ZVarD, upošteval pa je tudi določbe ZDR-1. Pri tem je postopal v skladu z določbami 2. člena ZVarD, posebno drugega in tretjega odstavka, ki opredeljujeta upoštevanje podrobnejših določb posebnih zakonov glede ravnanj, ki pomenijo diskriminacijo, in sankcij zanje ter uporabo določb ZVarD ne glede na določbe posebnih zakonov, če so za diskriminirano osebo določbe ZVarD ugodnejše. V tem smislu prepoved zastavitve določenih vprašanj, kot to izhaja iz drugega odstavka 28. člena ZDR-1, Zagovornik bistveno povezuje z določbo o prepovedi diskriminacije iz 4. člena ZVarD, z določbo o neposredni diskriminaciji iz prvega odstavka 6. člena ZVarD, z določbo 2. člena ZVarD o področjih družbenega življenja (prva alineja prvega odstavka) ter z določbo o varstvu pred diskriminacijo zaradi določenih osebnih okoliščin iz prvega odstavka 1. člena ZVarD.

V obravnavanem primeru je Zagovornik začetno ugotovil, da zastavitev prepovedanega vprašanja kandidatki s strani članice sveta šole lahko predstavlja neposredno diskriminacijo zaradi starševstva kandidatke na področju dostopa do zaposlitve, vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlitve. Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba zaradi določene osebne okoliščine v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb. Starševstvo (oz. materinstvo) Zagovornik šteje kot osebno okoliščino, zaradi katere je oseba lahko obravnavana diskriminatorno. Skladno z določbo prvega odstavka 1. člena ZVarD je starševstvo »druga osebna okoliščina«. Povezano pa je tudi z družinskim stanjem, osebno okoliščino, ki jo posebej navaja ZDR-1 v prvem odstavku 6. člena, ki prepoveduje diskriminacijo v okviru delovnih razmerij. Po 4. členu ZVarD diskriminacija pomeni vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Diskriminacija zaradi katerekoli osebne okoliščine je prepovedana. Vendar po 13. členu ZVarD, ki opredeljuje izjeme od prepovedi neposredne diskriminacije, neenako obravnavanje zaradi osebne okoliščine ne pomeni diskriminacije, če takšno različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna.

Določba drugega odstavka 28. člena ZDR-1 pa predstavlja posebno obliko prepovedi diskriminacije iz 4. člena ZVarD. Zastavitev vprašanja o načrtovanju družine oz. otrok pomeni z ozirom na prepoved po 28. členu ZDR-1 neupravičeno neenako obravnavanje kandidata oz. kandidatke za zaposlitev v primerjavi z vsakim drugim kandidatom oz. kandidatko, ki ji takšno vprašanje ni zastavljeno. Delodajalec kandidata oz. kandidatko na tak način izpostavi manj ugodni obravnavi, in sicer z ozirom na pravico, v katero s takšnim vprašanjem poseže. Ta pravica pa izhaja že iz same prepovedi po drugem odstavku 28. člena ZDR-1. Gre za pravico kandidata oz. kandidatke za zaposlitev ne biti vprašan/-a o načrtovanju družine, kamor spada tudi vprašanje o tem, ali načrtuje še kakšnega otroka. In tudi če bi bilo v konkretnem postopku izbire med kandidati, ki so se prijavili na razpis za določeno delovno mesto, vprašanje zastavljeno vsem kandidatom, bi to dejstvo še vedno predstavljalo neenako obravnavanje teh kandidatov v razmerju do vseh drugih kandidatov, ki se sicer prijavljajo na katerakoli delovna

mesta v Republiki Sloveniji, kjer je treba spoštovati zakonsko prepoved po 28. členu ZDR-1. Pri tem je potrebno upoštevati, da gre za absolutno prepoved delodajalcu, po kateri ne sme kandidatu oz. kandidatki za zaposlitev zastaviti vprašanj, s katerimi zahteva posredovanje podatkov, ki jih dejansko nima pravice pridobiti. In ko so ti podatki vezani na določeno osebno okoliščino, kot je starševstvo (oz. materinstvo), takšna prepoved pomeni prepoved diskriminacije. Ker pa gre za absolutno prepoved, ta ne dopušča izjem. Tako sama določba drugega odstavka 28. člena ZDR-1 dejansko onemogoča izjemo od prepovedi neposredne diskriminacije po prvem odstavku 6. člena ZVarD, ki bi bila sicer mogoča po določbah 13. člena ZVarD.

Zagovornik je v obravnavanem primeru ugotavljal, ali je svet šole dejansko zastavil prepovedano vprašanje v okviru predstavitve kandidatke v postopku izbire novega ravnatelja šole in tako posegel v pravico kandidatke ne biti vprašana o načrtovanju družine oz. otrok. Pri tem ni pomembno, ali je ali ni kasneje v postopku izbire svet šole posegel tudi v samo pravico kandidatke do proste izbire zaposlitve oz. ali ji je ali ni zaradi njenega starševstva (materinstva) dejansko omejeval dostop do zaposlitve na delovnem mestu ravnateljice šole, ki bi ji sicer moralo biti dostopno pod enakimi pogoji – kot to zapoveduje 49. člen Ustave Republike Slovenije.[4] Slednjega Zagovornik v svojem postopku ni ugotavljal. Prav tako pa v zadevi obravnavanega primera ni pomembo, ali je bilo ali ni bilo prepovedano vprašanje zastavljeno še komu drugemu izmed kandidatov, saj to ne spremeni dejstva njegove eksplicitne prepovedi, vezane na osebno okoliščino kandidatke. Zagovorniku je bilo ključno ugotoviti, ali je bilo prepovedano vprašanje kandidatki dejansko zastavljeno kot eno od formalnih vprašanj na predstavitvi kandidatke v postopku izbire novega ravnatelja šole.

Na podlagi prejetih odgovorov sveta šole in kandidatke je Zagovornik v okviru ugotavljanja dejanskega stanja (kot predstavljeno) upošteval ključna dejstva glede okoliščin zastavitve prepovedanega vprašanja kandidatki: vprašanje je bilo dejansko zastavljeno s strani članice sveta šole in bilo je zastavljeno kot formalno vprašanje v okviru kandidatkine predstavitve v postopku izbire novega ravnatelja oz. ravnateljice šole. Z zastavitvijo tega vprašanja svet šole kot delodajalec ni upošteval določbe drugega odstavka 28. člena ZDR-1, skladno s katero od kandidatke ne bi smel zahtevati podatka o načrtovanju družine oz. v tem okviru o načrtovanju otrok. Z dejansko zastavitvijo prepovedanega vprašanja pa je svet šole posegel v pravico kandidatke ne biti v postopku izbire kandidata za zaposlitev na mestu ravnatelja oz. ravnateljice šole vprašana takšnega vprašanja, ki bistveno zadeva njeno osebno okoliščino starševstva (materinstva).

Ker gre za posebno obliko prepovedi diskriminacije, ki (kot predstavljeno) ne dopušča izjem, Zagovornik v postopku ni preverjal, ali bi zastavitev prepovedanega vprašanja lahko predstavljala izjemo od prepovedi neposredne diskriminacije.

Zagovornik se je tako približal svoji končni odločitvi, da je svet šole kršil prepoved diskriminacije.

V. Sklepno

Dne 1. 6. 2022 je Zagovornik prejel izjasnitev sveta šola pred njegovo odločitvijo. Svet šole (oz. zanj njegova predsednica) je navedel, da je Zagovornik sprejel ugotovitve brez dejansko izvedenega dokaznega postopka. Vztrajal je, da bi moral Zagovornik iz že pojasnjenega namena zaslišati predlagane priče. Ob tem je navedel, da Zagovornik ni konkretno pojasnil razlogov za svojo odločitev, da predlaganih prič ne zasliši. Zagovornik naj tako svetu šole ne

[4] Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a

bi omogočil dokazati dejstva njegove »različice« obravnavanega primera, zaradi česar naj bi Zagovornik ravnal v neskladju z 8. odstavkom ZUP. Svet šole je Zagovorniku očital, da je v predmetni zadevi že vnaprej, brez izvedbe dokaznega postopka, sprejel (končno) odločitev. Nasprotoval je temu, da bi Zagovornik (zgolj) na podlagi odgovorov kandidatke na njegova zastavljena vprašanja, ki jih je svet šole označil za nedopustno sugestivna, štel kontekst zastavitve prepovedanega vprašanja kandidatki za razjasnjen, ker da drugi strani ni bila dana možnost dokazovanja nasprotnega. Zagovornik naj bi si ob tem celo prišel sam sebi v nasprotje, saj da je po eni strani navajal, da je bil kontekst postavljenega vprašanja relevanten (v zvezi s čimer je tudi zaprosil kandidatko za dodatna pojasnila), po drugi strani pa da je relevantno le dejstvo, da je do zastavitve prepovedanega vprašanja prišlo. Svet šole je izrazil nejasnost, kaj je bilo dejansko relevantno. Poleg tega je navedel, da je Zagovornik dokazovanje očitno izvajal, saj se je skliceval na izjavo ene od učiteljic z dne 15.09.2020, do katere pa da se svet šole ni mogel opredeliti. Svet šole ja zato Zagovornika opozoril, da bi bilo potrebno v poteku obravnave zadeve zagotoviti sprejetje odločitve s spoštovanjem ustavno in zakonsko zagotovljenih jamstev, saj je le na tak način sprejeta odločitev legitimna. Na koncu svoje izjasnitve je svet šole navedel, da ne zanika, da »je prišlo do zastavitve tovrstnega vprašanja, ki sicer v kandidacijskih postopkih ne bi smelo biti zastavljeno«, a je obenem izrazil mnenje, »da bi bilo potrebno v tem primeru upoštevati širši kontekst zadeve, ki je bistven«. Dodatno pa je svet šole še izpostavil, da je bilo (prepovedano) vprašanje zastavljeno v mandatu njegove prejšnje sestave in da ga je zastavila le ena članica sveta. Zato da svet šole ne more nositi kolektivne odgovornosti za zastavitev tega vprašanja, saj se o njem tudi ni izrekel z večino glasov svojih članov, kot to glede odločanja v svetu določa Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja[5] (v nadaljevanju. ZOFVI) – v trinajstem odstavku 46. člena (op. Zagovornika). Svet šole izrazil pričakovanje, da Zagovornik to eksplicitno izpostavi v svoji končni odločitvi.

Kandidatka se o Zagovornikovih ugotovitvah pred izdajo odločbe ni dodatno izjasnila.

*

Zagovornik zavrača očitek sveta šole, da ni konkretno pojasnil svojega razloga za odločitev, da ne zasliši predlaganih prič (skupaj 36). Zagovornik je podal takšno pojasnilo v svojih dopisih št. 0700-7/2022/7 z dne 24. 3. 2022 in št. 0700-7/2022/16 z dne 23. 5. 2022. V obrazložitvi odločbe je to navedeno v prvem in v drugem delu III. poglavja (ugotavljanje dejanskega stanja). Zato te svoje argumentacije na tem mestu ne ponavlja.

Prav tako Zagovornik zavrača očitek, da je že vnaprej, brez izvedbe dokaznega postopka, sprejel končno odločitev, pri čemer da se je opiral zgolj na odgovore kandidatke na zastavljena vprašanja in da so slednja bila nedopustno sugestivna. Zagovornik vztraja na stališču, da je kontekst zastavitve prepovedanega vprašanja kandidatki štel za razjasnjen po prejetih odgovorih tako sveta šola (dopis z dne 8. 3. 2022) kot kandidatke (dopis z dne 29. 4. 2022) – torej obeh strank v postopku. Kandidatkini jasni odgovori, ki so nasprotovali nakazilu sveta šola, de je bila zastavitev spornega vprašanja kandidatki neformalna in torej ne v kontekstu po 28. členu ZDR-1 prepovedanih vprašanj, ter tudi kasnejše izčrpno pojasnilo Zagovornika so bil povsem zadostni argumenti za sprejem Zagovornikove končne odločitve. Pričanje predlaganih (36) prič tega ne bi spremenilo in bi takšno nasprotovalo načelu ekonomičnosti postopka (po 14. členu ZUP).

Zagovornikova vprašanja kandidatki niso bila nedopustno sugestibilna, temveč so jasno izkazovala tako možnost, da je bila kandidatkina predstavitev izkušnje z otrokom del njene formalne predstavitve kandidature za bodočo/nadaljnjo ravnateljico šole, kakor tudi možnost, da je predstavitev izkušnje z otrokom po svojem bistvu neformalna in bi kot takšna dopuščala

[5] Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21

možnost zastavitve neformalnega vprašanja o načrtovanju družine. Kot že pojasnjeno, je Zagovornik ugotovil, da je bilo vprašanje o načrtovanju še kakšnega otroka, ki ga je kandidatki zastavila predstavnica ministrstva kot članica sveta, zastavljeno v okviru kandidatkine predstavitve za ravnateljico šole in ne v okviru bolj osebnega razgovora s kandidatko. Prav zato je kandidatka na nedopustnost tega vprašanja jasno opozorila. Zagovornik pa s strani sveta šole ni prejel nobenega podatka (tudi ne v njegovi izjasnitvi pred Zagovornikovo odločitvijo), ki bi izkazoval, da je kdorkoli od članov sveta šole kandidatki zaradi zastavitve prepovedanega vprašanja pojasnil, da je bilo to mišljeno zgolj neformalno oz. da bi se za zastavitev tega vprašanja v imenu sveta šole opravičil. Zagovornikova navedba izjave ene od učiteljic, ki so bile prisotne na predstavitvi kandidatke, da je večina prisotnih zastavljeno vprašanje sprejela z ogorčenjem, pa je imela namen pokazati, da argumentacija sveta šole (v dopisu z dne 8. 4. 2022) nima realne teže. Poleg tega ne drži, da se svet šole ni mogel opredeliti do te izjave, saj bi se prav to lahko v svoji izjasnitvi pred Zagovornikovo odločitvijo. A se ni – nasprotovanja vsebini te izjave svet šole sploh ni izrazil. Zato Zagovornik te izjave ne šteje kot izpodbijane, temveč kot veljavno v njenem resničnostnem izkazu dejanskega stanja.

Zagovornik je tako svoj postopek ugotavljanja diskriminacije v obravnavanem primeru zaključil z ugotovitvijo, kakor izhaja iz 1. točke izreka te odločbe, da je šola kršila prepoved diskriminacije iz 4. člena ZVarD v povezavi z drugim odstavkom 28. člena ZDR-1 na način neposredne diskriminacije po prvem odstavku 6. člena ZVarD, ko je predstavnica ministrstva kot ena od članic sveta šole kandidatki v okviru njene predstavitve v postopku izbire novega ravnatelja šole zastavila vprašanje, ali načrtuje še kakšnega otroka.

Ob tem Zagovornik še pojasnjuje, da je odgovornost za ugotovljeno kršitev na strani sveta šole kot kolektivnega upravnega organa šole, saj je kot takšen skladno s prvim odstavkom 48. člena ZOFVI (pristojnost sveta) v postopku izbire med kandidati za ravnatelja oz. ravnateljico šole nastopal v vlogi šole kot delodajalca (zavezanega tako tudi določbam ZDR-1 in ZVarD). Člani in članice sveta šole so skladno s svojo pristojnostjo na predstavitvah vseh treh kandidatov za ravnatelja zastavljali vprašanja v imenu šole kot delodajalca. Tako tudi predstavnica ministrstva. Za zastavitev prepovedanega vprašanja zato ne more nositi odgovornosti zgolj zastavljavka prepovedanega vprašanja, temveč celoten svet šole oz. šola kot delodajalec.

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku za stranke brezplačen. Zato je Zagovornik odločil, da posebni stroški v tem postopku niso nastali, kakor izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:
Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor stranka lahko sproži s tožbo, ki jo v 30 dneh od vročitve odločbe vloži na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana. Tožbo vloži neposredno pisno ali jo pošlje po pošti. Skupaj z morebitnimi prilogami jo vloži v najmanj treh izvodih. K njej mora priložiti tudi to odločbo v izvirniku ali prepisu.

Postopek vodil:
Aljoša Gadžijev,
Svetovalec Zagovornika I

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI